

“ТАСДИҚ МЕКУНАМ”

Ректори Донишгоҳи давлатии
омӯзгории Тоҷикистон ба номи
Садриддин Айни, доктори илмҳои
таърих, профессор
_____ Н.У.Ғаффорӣ

08.11.2021.

ТАҚРИЗИ

Муассисаи пешбар - Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни ба диссертатсияи Бобоева Гулбахор Шарифовна дар мавзӯи «Технологияи ташаккули салоҳияти иттилоотии донишҷӯёни макотиби олии зимни таълими силсилаи фанҳои педагогӣ дар шароити татбиқи низоми кредитии таҳсилот», ки барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01– педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) пешниҳод шудааст.

Муҳиммияти мавзӯи диссертатсия

Вобаста ба шароит ва рушди ҷомеаи муосир, раванди азнавсозӣ ва низоми оmodасозии омӯзгорони оянда талаботҳои нав арзи вучуд кардаанд. Зарурат ва аҳамияти хоса касб кардани технологияи ташаккули салоҳияти иттилоотии донишҷӯёни макотиби олии зимни таълими силсилаи фанҳои педагогӣ дар шароити татбиқи низоми кредитии таҳсилот тадқиқоти ин масъаларо хеле муҳим арзёбӣ мекунад. Бинобар ин муаллифи рисола кӯшиш ба харҷ додааст, ки омӯзиши силсилаи фанҳои педагогӣ дар мактаби олии вобаста ба талаботи замон зимни тайёр кардани мутахассисони оянда таъсиргузор гарданд ва роҳҳои мукамалсозии онҳоро аз нигоҳи илмӣ нишон додааст.

Дараҷа ва сатҳи рушди маориф яке аз муҳимтарин зернизоми иҷтимоӣ, нишонаи умумии низом дар ҷомеа ба ҳисоб меравад. Таҷрибаи пешқадами давлатҳои мутараққӣ ва кишварҳои дар ҳолати рушдбуда, ки дар давраҳои гуногуни таърихи худ вазъиятҳои таърихиро аз сар гузарониданд, нишон медиҳад, ки рушди босуръат ва муваффақонаи

иктисодӣ, иҷтимоӣ ва сиёсӣ аз дуруст ба роҳ мондани сиёсат ва стратегияи рушди маориф ба даст меояд, ки афзалиятнокии сармоягузорӣ дар сиёсати давлатро собит месозад.

Бинобар ин, мақсад, мундариҷа ва шаклҳои омодагии омӯзгорони оянда ба фаъолияти минбаъда мавриди таҷдиди назар қарор гирифта, дар низоми таҳсилоти олии касбӣ, аз ҷумла дар роҳандозӣ кардани муносибати босалоҳият ислоҳоти ҷиддӣ амалӣ карда мешавад.

Бояд зикр кард, ки дар шароити бамиёномада талаботи иҷтимоӣ ба ташкили қорҳои мақсаднок оид ба ташаккули салоҳияти касбии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбии омӯзгорӣ ба вуҷуд меояд. Нуқтаи мазкур дар санадҳои меъёрию ҳуқуқии амалкунандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ба монанди Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» (2013), «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва баъд аз муассисаи олии касбӣ» (2003), «Стратегияи миллии рушди таҳсилоти олии касбӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2007-2015» (2007) ва ғайра махсус таъкид карда шудааст.

Тазаққур бояд дод, ки чунин тарзи масъалагузорӣ дар худ аҳамият ва арзишмандии махсусро фаро гирифта, барои ҳалли бисёр масъалаҳои раванди технологияи ташаккули салоҳияти иттилоотии донишҷӯён зимни таълими силсилаи фанҳои педагогӣ дар шароити татбиқи низоми кредитии таҳсилот дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ мусоидат карда метавонад.

Навгониҳои илмӣ таҳқиқот муносибати махсуси тавзеҳи мавзӯи мавриди омӯзиш ва таҳлилро ифода мекунад, ки асоси методологияи самараноки гузаронидани таҳқиқоти ба ин монандро таъмин менамояд ва дар нишондодҳои муайяни зерин пешниҳод карда шудаанд:

- мундариҷа ва технологияи ташаккули салоҳияти иттилоотии омӯзгорони оянда муайян гардида, нишондодҳо ва тавсифи мундариҷаи салоҳияти иттилоотӣ, сохтор ва мазмуни малакаҳои қори донишҷӯён бо иттилооти таълимӣ ошкор ва асоснок гардидааст;

- сохтори маҷмӯи таълимию методӣ аз рӯйи фан, бо дар назардошти усулу шаклҳои кори донишҷӯён бо маводи иттилоотии таълимӣ аз нуктаи назари ташаккули салоҳияти иттилоотӣ таҳия гардидааст;
- мазмун ва технологияи ташаккули салоҳияти иттилоотӣ дар раванди таҳсилоти донишҷӯёни равияҳои педагогӣ асоснок ва муайян карда шудааст;
- технологияи самараноки ташаккули малакаҳои донишҷӯён дар кор бо маводи иттилоотии таълимӣ ҳамчун воситаи ташаккули салоҳияти иттилоотӣ дар амалия коркард ва пешниҳод карда шудааст.

Саҳеҳият ва эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот дар диссертатсия ба он асос меёбад, ки ҳамбастагии мақсаду вазифаҳои пешниҳодшуда, методҳои истифодашудаи таҳқиқот ба муаллиф имконият додааст то натиҷаҳои асосноки воқеиро тавассути санҷиши озмоишии фарзия ва таҷрибаи шахсиаш ба сифати педагог ба даст оварад.

Омӯзиш ва татбиқи натиҷаҳои таҳқиқоти диссертант ба таври зайл пешниҳод карда мешавад:

- *Натиҷаҳои асосии таҳқиқот ва хулосаҳо* аз тарафи диссертант, дар ҳамоишҳои илмии ҷумҳуриявӣ байналхалқӣ пешниҳод карда шудаанд;
- Таҳқиқот дар асоси нақшаи КИТ, ки дар кафедраи педагогика ва психологияи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав ба роҳ монда шудааст, иҷро гардидааст. Ҳама маводи корҳои озмоишӣ, коркарду таҳлили натиҷаи онҳо дар кафедраи педагогика ва психология бо иштироки бевоситаи ҳуди унвонҷӯ ташкил карда гузаронида шудааст;
- Мазмун ва муҳтавои корҳои таҳқиқотӣ дар 22 номгӯи интишороти унвонҷӯ, аз ҷумла 8 мақола дар нашрияҳои мансуб ба номгӯи нашрияҳои асосии илмии тақризшаванда, ки ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия намудааст, инчунин 14 мақола дар дигар нашрияҳои ҷумҳурӣ нашр гардидаанд.

Дар ин чо, бояд дар хусуси ахамияти назариявии таҳқиқот истода гузарем, ки он дар коркарди маҷмӯи шартҳои ташкили муҳити таълимӣ ба мақсади ташаккули малакаҳои кори донишҷӯён бо иттилоот дар шароити технологияи кредитии таҳсилот, ошкор ва асоснок кардани шаклу методҳои самараноки кор бо маводи иттилоотӣ дар чараёни таълим ва асосноккунии назариявии шаклу намудҳои корҳои мустақилонаи донишҷӯён бо мазмуни таълимӣ ба мақсади ташаккули салоҳияти иттилоотӣ ифода ёфтааст.

Арзиши амалии кори таҳқиқоти мазкур дар он аён мегардад, ки натиҷаҳои он ба ворид намудани мундариҷа ва технологияи кори донишҷӯён бо иттилооти таълимию методӣ на танҳо дар фанҳои педагогӣ, инчунин дигар фанҳои гуманитарӣ имконият дода, ташаккули салоҳияти иттилоотии омӯзгорони ояндаро таъмин карда метавонад.

Сохтори диссертатсия аз муқаддима, ду боб, хулоса, феҳристи адабиёт иборат мебошад. Мазмуни таҳқиқот дар 152 саҳифаи чопи компютерӣ ҷойгир карда шудааст. Дар матни диссертатсия 8 ҷадвалу 4 расм пешниҳод карда шудааст. Феҳристи адабиёт аз 156 номгӯй иборат мебошад.

Боби якуми диссертатсия «Ташаккули салоҳияти касбии омӯзгорони оянда дар шароити низоми кредитии таҳсилот» номгузорӣ шуда, аз се зербоб иборат мебошад. Боби мазкур масъалаҳои вазъи феълии масъалаҳои ташаккули салоҳияти касбӣ, аз ҷумла салоҳияти иттилоотӣ дар низоми салоҳиятҳои умумикасбӣ ва сохтору мундариҷаи ташаккули салоҳияти иттилоотии омӯзгорони ояндаро дар шароити низоми кредитии таҳсилот дар бар гирифтааст.

Боби дуюми таҳқиқот, ки таҳти унвони «Корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ оид ба ташаккули салоҳияти иттилоотии донишҷӯён дар шароити низоми кредитии таҳсилот» пешниҳод карда шудааст, дар се зербоб баррасӣ шудааст.

Ин боб асосан ба таҳқиқоти корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ бахшида шуда, масъалаҳои мақсад, вазифаҳо, арзёбӣ ва шарҳи натиҷаҳои корҳои

таҷрибавӣ-озмоишӣ, мазмун ва технологияи ташаккули салоҳияти иттилоотии омӯзгорони оянда, ташаккул ва арзёбии салоҳияти иттилоотии донишҷӯён дар машғулиятҳои таълимии низоми таҳсилоти кредитиро ифода кардааст.

Унвонҷӯ дар раванди гузаронидани корҳои таҳқиқотӣ худро ҳамчун муҳаққиқи қобилиятнок ва мустақил муаррифӣ карда тавонистааст. Таҳқиқоти пешниҳодшуда барои ташаккул ва рушди бархӯрди нав дар раванди ташаккули салоҳияти иттилоотии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олиӣ касбӣ зимни таълими силсилаи фанҳои педагогӣ дар шароити татбиқи низоми кредитии таҳсилот метавонад мусоидат намояд ва натиҷаҳои санҷишу таъйиди таҳқиқот дурустии нуктаҳои асосии назариявии онро тасдиқ мекунад.

Дар рафти ташкил ва гузаронидани корҳои таҳқиқотӣ Бобоева Гулбахор Шарифовна худро ҳамчун муҳаққиқ нишон дода тавонистааст. Унвонҷӯ собит кардааст, ки ӯ як муҳаққиқи мулоҳизакор, дақиқ ва пухтарасида буда, дар оянда метавонад мустақилона ва мушаххас ҳадаф ва вазифахоро муайян намуда, натиҷаҳои дастрастшударо амиқан, бошуурона ва аз диди мантиқ дуруст дарку фаҳм намояд, натиҷаҳои бадастомадаи таҳқиқотро баррасӣ ва таҳлил намояд ва методҳо, тарзу усулҳои ба мақсад мувофиқро барои ба сомон расонидани таҳқиқот роҳандозӣ намояд.

Баррасиҳои илмӣ-назариявӣ ва корҳои озмоишӣ-таҷрибавии гузаронидаи Бобоева Г. Ш. оид ба проблемаи технологияи ташаккули салоҳияти иттилоотии донишҷӯёни макотиби олий зимни таълими силсилаи фанҳои педагогӣ дар шароити татбиқи низоми кредитии таҳсилот бо роҳи равиш ва тарзу усулҳои муосир дар 22 мақола, аз ҷумла 8 адад дар маҷаллаҳои илмии тақризшаванда, ки ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсия намудааст, инъикос гардидааст. Бобоева Г. Ш. дар конференсияҳои илмӣ-назариявӣ ва амалии Донишкадаи тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маорифи вилояти Хатлон ва ҳайати профессорон, омӯзгорон ва донишҷӯёни ДДБ ба номи Носири Хусрав аз доираи мавзӯи таҳқиқотиаш бо маърузаҳо баромад кардааст.

Бояд зикр намуд, ки дар баробари комёбиҳои арзандаи илмӣ-таҳқиқотӣ дар рисола нуктаҳои ба назар мерасанд, ки ба ислоҳ ниёзманданд вале онҳо ба мухтаво, мазмун ва мундариҷаи асосии диссертатсия таъсир намерасонанд.

Диссертатсия кори илмӣ ба анҷомрасида буда, барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ, аз рӯи ихтисоси 13.00.01 -

педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) мувофиқ аст.

Дар умум, диссертатсияи Бобоева Гулбахор Шарифовна дар мавзӯи «Технологияи ташаккули салоҳияти иттилоотии донишҷӯёни макотиби олии зимни таълими силсилаи фанҳои педагогӣ дар шароити татбиқи низоми кредитии таҳсилот» ба талаботи Низомномаи намунавӣ оид ба Шӯрои диссертатсионӣ ва Тартиби додани дараҷаи илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор), ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз 26 ноябри соли 2016, №505 тасдиқ гардидааст, пурра ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ, аз рӯи ихтисоси 13.00.01 - педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) мебошад.

Диссертатсия дар семинари илмӣ-назариявии кафедраи педагогикаи умумии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ бо иштирок ва баромади унвонҷӯ Бобоева Гулбахор Шарифовна баррасӣ ва муҳокима гардида, бо овоздиҳии кушоди кулли иштирокчиён тақризи мазкур тасдиқ карда шуд.

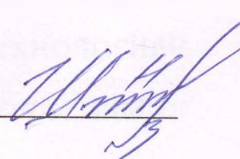
Тақриз аз тарафи ташхисгар, Шукурова Нодира номзади илмҳои педагогӣ, дотсент омода карда шудааст.

(Қарори ҷаласаи кафедра №4/2 аз 08 ноябри соли 2021).

Рохбари семинари илмӣ-назариявии кафедра

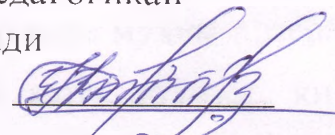
Номзади илмҳои педагогӣ Арбобова Ф.

Котиби ҷаласа Абдурахимова Ш.

Эксперт, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Шукурова Н.

Мудири кафедраи умумидонишгоҳии педагогикаи

ДДОТ ба номи Садриддин Айнӣ, номзади

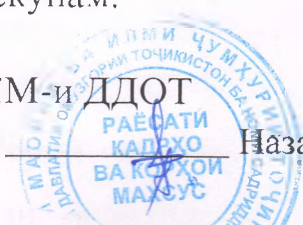
илмҳои педагогӣ, дотсент Наимов З. Ҷ.

08.11.2021с.

Маълумот барои тамос: 734003, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдаки 121.

Телефон: +992(918)657194. www.tqpu.tj

Имзоҳои Шукурова Н., Арбобова Ф., Наимов З. ва Абдурахимова Шабнамро тасдиқ мекунам:

Мудири РК ва КМ-и ДДОТ
ба номи С.Айнӣ Назаров Д.